

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор із науково-
педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
В КОРЕКЦІЙНІЙ ОСВІТІ**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Освітня програма Логопедія.

2024-2025 навчальний рік

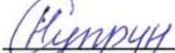
Робоча програма навчальної дисципліни ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В КОРЕКЦІЙНІЙ ОСВІТІ для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітня програма: Логопедія.

Розробники: д. пед. н., професор Супрун М.О., старший викладач кафедри спеціальної освіти Карсканова С.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри спеціальної освіти (Світлана КАРСКАНОВА)

Програму погоджено з гарантом ОП (Микола СУПРУН)

Анотація. У програмі обґрунтовано процес формування у студентів професійної компетенції. Вивчення дисципліни забезпечить здобувачам другого магістерського рівня вищої освіти більш успішне виконання навчальних завдань з інших дисциплін, які потребують проведення наукових досліджень, аналізу інформаційних джерел, узагальнення теоретичного матеріалу та розробки практичних пропозицій і рекомендацій, виконання дипломних робіт, написання наукових статей, дисертацій, підготовки доповідей на науково-практичні конференції тощо. Значна увага в програмі приділена формуванню здатності вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального удосконалення своєї особистості; готовність до самостійного навчання новим методам дослідження,

змін наукового та науково-виробничого профілю своєї професійної діяльності, змін соціокультурних та соціальних умов діяльності; здатність вільно використовувати українську та іноземну мови, як засоби ділового спілкування; здатність самостійно здобувати нові знання та вміння, у тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності, розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд за допомогою інформаційних технологій, використовуючи в практичній діяльності.

Ключові слова: компетентнісний підхід, загальні і фахові спеціально методичні компетентності, вчитель-логопед, інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами

Abstract. The program substantiates the process of formation of students' professional competence. The study of the discipline will provide students with a second master's level of higher education with a more successful performance of educational tasks from other disciplines, which require conducting scientific research, analyzing information sources, summarizing theoretical material and developing practical proposals and recommendations, completing diploma projects, writing scientific articles, dissertations, and preparing reports to scientific and practical conferences, etc. Considerable attention in the program is paid to the formation of the ability to improve and develop one's intellectual and general cultural level, to strive for moral improvement of one's personality; willingness to independently learn new research methods, changes in the scientific and scientific-production profile of one's professional activity, changes in socio-cultural and social conditions of activity; the ability to freely use Ukrainian and foreign languages as means of business communication; the ability to independently acquire new knowledge and skills, including in new fields of knowledge not directly related to the field of activity, to expand and deepen one's scientific worldview with the help of information technologies, using in practical activities.

Key words: competence approach, general and professional special methodical competences, speech therapist teacher, inclusive education, children with special educational needs

I. Опис дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни	Методи навчання і форми контролю
------------------------------------	-------------------------------------	----------------------------------

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів - 3 ECTS		Методи навчання Лекції з використанням мультимедійних технологій; семінарські заняття.
Спеціальність 016 Спеціальна освіта Спеціалізація	Загальна кількість годин - 90		
Ступінь вищої освіти Магістр	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	Лекції: <i>11</i> <i>8</i>
	Семінарські (практичні) заняття:		
Нормативна	<i>10</i>	<i>4</i>	Лабораторні заняття: <i>0</i> <i>0</i>
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2	Індивідуальна робота:		
Семестр 3	—	—	Самостійна робота: Усне опитування, колоквіум, співбесіда, тестування, реферат, есе.
Тижневе навантаження (<i>год.</i>) - аудиторне: 2 години - самостійна робота: 5 год.	<i>69</i>	<i>78</i>	
Мова навчання - українська	<i>1/3</i>	<i>1/6,5</i>	Форми поточного контролю Форма підсумкового контролю Залік 1 семестр

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Організація педагогічного процесу в корекційній освіті»: сучасні тенденції педагогічного процесу в спеціальній та інклюзивній освіті.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія і методика виховної роботи», «Корекційна психопедагогіка», «Спеціальна психологія», «Організація інклюзивного та інтегрованого навчання ..», «Сучасні технології навчання ..»

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни «Організація педагогічного процесу в корекційній освіті» є: ознайомити студентів з фундаментальними основами застосування сучасних педагогічних технологій у роботу навчального закладу.

Завданнями вивчення дисципліни «Організація педагогічного процесу в корекційній освіті» є:

- розкриття теоретичних основ навчання та виховання дітей з інтелектуальними порушеннями в спеціальних закладах освіти та закладах з інклюзивною формою навчання;
- формування у студентів здатності до педагогічного усвідомлення явищ виховання, навчання, розвитку та корекції в умовах сучасної школи;

- розвиток у студентів уміння педагогічного прогнозування, самостійність та критичність мислення;
- формування активної творчої особистості здатної до самостійного вивчення і розв'язання освітньо-професійних завдань;
- забезпечити засвоєння студентами методів, форм організації навчально-виховного процесу у спеціальних закладах освіти та закладах з інклюзивною формою освіти.

II. Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	РН 2 Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.	СК-11.1 Здатність проводити комплексну оцінку розвитку дитини з особливими освітніми потребами.
2	РН 3 Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.	СК-11.2 Здатність здійснювати психологічний супровід дитини з особливими освітніми потребами.
3	РН 5 Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.	СК-12.1 Здатність здійснювати оцінку фізичного розвитку особи, визначення рівня її загального розвитку, відповідність віковим нормам, розвитку дрібної моторики, способу пересування тощо.

4	<p>РН 6 Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.</p>	<p>СК-12.2 Здатність надавати корекційно-розвиткові послуги для дитини з особливими освітніми потребами згідно з програмою індивідуального розвитку</p>
5	<p>РН 9 Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p>	<p>СК-13.1 Здатність здійснювати оцінку емоційно-вольової сфери особи, виявлення її здатності до вольового зусилля, схильностей до проявів девіантної поведінки та її причин, психологічного стану особи, а також їх впливу на освітню діяльність</p>
6	<p>РН 11 Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.</p>	<p>СК-13.2 Здатність надавати рекомендації, консультації та методичну допомогу педагогічним працівникам закладів освіти у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.</p>
7		<p>СК-14.1 Здатність здійснювати визначення рівня сформованості таких пізнавальних процесів, як сприйняття, пам'ять, мислення, увага, а також їх впливу на освітню діяльність.</p>
8		<p>СК-14.2 Здійснювати консультативну роботу з батьками дитини з особливими освітніми потребами.</p>
9		<p>СК-15.1 Здатність здійснювати моніторинг психічного розвитку дитини з особливими освітніми потребами.</p>
10		<p>СК-15.2 Здійснювати просвітницьку роботу щодо формування психологічної готовності в учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі.</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС 90 годин.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Аудиторні	у тому числі			СРС	Аудиторні	у тому числі			СРС
		Лекції	Практич	Лаборат			Лекції	Практг	Лаборат	
Змістовий модуль 1. Проблема розвитку особистості та їх значення для виховання. Сутність, зміст процесу виховання. Загальні закономірності розвитку особистості.										
Тема 1.1. Теорія освіти і навчання. Школознавство.	4	2	2		12	2	2			12
Тема 1.2. Закономірності, принципи і методи навчання.	2	1	1		11	1	1			11
Тема 1.3. Основні закономірності та принципи виховання.	3	2	1		12	3	1	2		12
Разом за змістовим модулем 1	9	5	4		35	6	4	2		38
Змістовий модуль 2. Структура та організація процесу навчання										
Тема 2.1. Процес навчання як система. Цілі процесу навчання (цільовий компонент).	4	2	2		12	1	1			12
Тема 2. 2. Форми організації навчання.	3	2	2		10	1	1			10
Тема 2.3. Педагогічна майстерність. Педагогічне спілкування.	4	2	2		12	4	2	2		12
Разом за змістовим модулем 2	12	6	6		34	6	4	2		40
Разом:	21	11	10		69	12	8	4		78

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС, 90 годин.

IV. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть год.	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Модуль 1. Проблема розвитку особистості та їх значення для виховання. Сутність, зміст процесу виховання. Загальні закономірності розвитку особистості	21	11
1.	Тема 1.1. Теорія освіти і навчання. Школознавство.	4	2
	Сутність процесу навчання. Дидактика як галузь педагогіки. Етапи процесу навчання. Спеціальна методика викладання. Особливості навчання дітей з ООП. Школознавство.		
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с. 2. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. / І. М. Найдьонов. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 3. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018. 400 с. 4. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.		
1.2.	Тема 1.2. Закономірності, принципи і методи навчання	2	1
	Історія проблеми. Класифікація закономірностей навчання. Поняття про принцип, правило. Система дидактичних принципів. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання і мотивації учіння. Методи контролю і самоконтролю в навчанні. Бінарні методи навчання. Ситуаційний метод. Вибір методів навчання.		
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с. 2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018. 400 с.		

	3. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями : навч.-метод. посіб. / О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, С. Трикоз, І. Сухіна, Н. Ярмола ; за ред. : О. Чеботарьової, І. Сухіної. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 453 с.		
1.3.	Тема 1.3. Основні закономірності та принципи виховання.	4	2
	Процес виховання як система. Особливості виховного процесу. Загальні закономірності процесу виховання. Принципи виховання. Характеристика принципів виховання.		
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с 2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с. 3. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід. Навч. пос., видання 2-ге розш. Та доп., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с.		
	Модуль 2. Структура та організація процесу навчання.		
2.1	Тема 2.1. Процес навчання як система. Цілі процесу навчання (цільовий компонент).	4	2
	Процес навчання як система. Цілі процесу навчання (цільовий компонент). Стимулювання процесу навчання (стимуляційно-мотивуючий компонент). Зміст навчального процесу (змістовий компонент). Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів (операційно-діяльнісний компонент). Контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності (контрольно-регульовальний компонент). Оцінка і самооцінка якості оволодіння виучуваним матеріалом (оцінно-результативний компонент). Навчання, розвиток і виховання.		
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с. 2. Мартинчук О. В. Теорія та практика підготовки фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. Дис ... на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук, зі спеціальності 13.00.03 - корекційна педагогіка. Київ, 2019, 614. 3. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і		

	світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с.		
2.2	Тема 2. 2. Форми організації навчання	3	2
	Поняття про форми навчання. Форми організації навчання. Типи уроків, їх структура. Психолого-дидактичні та гігієнічні вимоги до уроку у загальноосвітньому навчальному закладі. Аналіз уроку. Визначення теми і мети уроку. Основні критерії ефективності уроку. Планування уроків різних типів. Самоаналіз уроку. Нестандартні уроки. Допоміжні форми навчання.		
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с 2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с. 3. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями : навч.-метод. посіб. / О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, С. Трикоз, І. Сухіна, Н. Ярмола ; за ред. : О. Чеботарьової, І. Сухіної. Київ : ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 453 с.		
2.3	Тема 2.3. Педагогічна майстерність. Педагогічне спілкування.	4	2
	Критерії та компоненти педагогічної майстерності. Особливості та структура педагогічного спілкування. Функції педагогічного спілкування. Вербальна і невербальна комунікація. Стили і різновиди педагогічного спілкування. Бар'єри педагогічного спілкування.		
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 1. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід. Навч. пос., видання 2-ге розш. Та доп., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с. 2. Титаренко Л. М. Конфліктологія. Профілактика конфліктів в організаціях : навч. посіб. / Л. М. Титаренко, В. В. Завальнюк. Одеса: Юрид. л-ра, 2010. 293 с. 3. Якуба Л.С. Можливості та бар'єри для формування мовленнєвої компетентності дитини дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями. Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Вип.42. 2022, С. 80-92		

4.2. Плани семінарських занять Теми семінарських занять

<i>№ п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>
1	Теорія освіти і навчання. Школознавство.	2
2	Закономірності, принципи і методи навчання та виховання.	2
3	Процес навчання як система. Цілі процесу навчання (цільовий компонент).	2
4	Форми організації навчання	2
5	Педагогічна майстерність. Педагогічне спілкування.	2
	Разом	10

Семінарське заняття 1.

Тема 1. Теорія освіти і навчання. Школознавство.

1. Сутність процесу навчання.
2. Дидактика як галузь педагогіки. Етапи процесу навчання.
3. Спеціальна методика викладання.
4. Особливості навчання дітей з ООП. Школознавство.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с.
2. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. / І. М. Найдьонов. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.
3. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018. 400 с.
4. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с..

Семінарське заняття 2.

Тема 2. Закономірності, принципи і методи навчання та виховання.

1. Система дидактичних принципів.
2. Поняття про методи навчання. Методи організації, самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності, контролю і самоконтролю в навчанні.
3. Бінарні методи навчання. Ситуаційний метод. Вибір методів навчання.
4. Загальні закономірності процесу виховання.
5. Принципи та методи виховання, їх характеристика.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с
2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти.

Київ: КДА, 2018.400 с.

3. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями : навч.-метод. посіб. / О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, С. Трикоз, І. Сухіна, Н. Ярмола ; за ред. : О. Чеботарьової, І. Сухіної. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 453 с.

Семінарське заняття 3.

Тема 3. Процес навчання як система. Цілі процесу навчання (цільовий компонент).

1. Історія становлення та розвитку сучасних закладів освіти для дітей із особливостями інтелекту.
2. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу освіти для дітей із інтелектуальними порушеннями.
3. Перспективи розвитку мережі спеціальних навчальних закладів для дітей з особливими потребами.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с
2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с.
3. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід. Навч. пос., видання 2-ге розш. Та доп., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с.

Семінарське заняття 4.

Тема 5. Форми організації навчання.

1. Нормативно-правова база, що регламентує діяльність директора спеціального корекційного закладу в умовах реформування спеціальної освіти.
2. Права та обов'язки керівника сучасного спеціального закладу освіти.
3. Міжнародний досвід підготовки сучасних менеджерів спеціальної освіти.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с
2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с.
3. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід. Навч. пос., видання 2-ге розш. Та доп., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с.
4. <https://zakon.rada.gov.ua/>

Семінарське заняття 5.

Тема 6. Педагогічна майстерність. Педагогічне спілкування.

1. Нормативно-правове регулювання роботи всіх напрямів діяльності спеціальних закладів освіти.
2. Врахування сучасних тенденцій зарубіжного досвіду із організації спеціальних закладів освіти різного типу.
3. Особистість сучасного педагога-дефектолога як виконавця соціального замовлення суспільства із виховання людини-особистості випускника

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Мартинчук О. В. Теорія та практика підготовки фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. Дис ... на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук, зі спеціальності 13.00.03 - корекційна педагогіка. Київ, 2019, 614.
2. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями : навч.-метод. посіб. / О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, С. Трикоз, І. Сухіна, Н. Ярмола ; за ред. : О. Чеботарьової, І. Сухіної. Київ : ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 453 с.
3. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с.
4. <https://zakon.rada.gov.ua>

3.3. Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів

№ п/п	Назва модулів, тем та їх зміст	К-ть год Д/З
	Змістовий модуль 1. Проблема розвитку особистості та їх значення для виховання. Сутність, зміст процесу виховання. Загальні закономірності розвитку особистості.	
T.1.1	Тема 1.1. Теорія освіти і навчання. Школознавство.	12/12
	1. Зобразити схематично систему освіти в Україні. 2. Скласти порівняльну таблицю дидактичних поглядів вітчизняних і зарубіжних дидактів.	
	Форма звітності: Схема, таблиця	
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний	

	<p>посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с</p> <p>2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Вид. 2-ге. Київ: КДА, 2022.400 с.</p>	
Т1.2.	Тема 1.2. Закономірності, принципи і методи навчання	11/14
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості контингенту учнів у спеціальному закладі освіти 2. Прогностичний компонент у педагогічному процесі. 3. Розробити схему методів навчання. 4. Розробити тестові завдання по перевірці рівня засвоєння знань, умінь і навичок учнів (дисципліна за вибором). 	
	Форма звітності: План-конспект, есе, схема, тест	
	Рекомендовані інформаційні джерела: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с 2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с. 3. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с. 	
Т 1.3	Тема 1.3. Основні закономірності та принципи виховання	12/12
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Побудувати схему структури процесу виховання. 2. Система корекційно-виховної роботи у спеціальному закладі освіти 3. Скласти схему методів виховання. 	
	Форма звітності: Схеми, план-конспект або ессе.	
	Рекомендовані інформаційні джерела: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с 2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с. 3. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с. 	
	Змістовий модуль 2. Структура та організація процесу навчання	
Т 2.1.	Тема 2.1. Процес навчання як система. Цілі процесу	12/12

	навчання (цільовий компонент).	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття педагогічного аналізу, його структурування, 2. Скласти кросворд на тему «Історія розвитку педагогіки». 3. Розробити анкету по вивченню інтересів школярів. 4. Психологічні компоненти цільових функцій менеджерів освіти різних рівнів управління в системі освіти. 	
	Форма звітності: Конспект, кросворд, анкета, есе	
	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с. 3. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. / І. М. Найдьонов. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 	
Т 2.2	Тема 2. 2. Форми організації навчання	10/12
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційна і контролююча діяльності керівника спеціального (корекційного) закладу освіти. 2. Значення планування у спеціальному (корекційному) закладі освіти. 3. Скласти конспект нестандартного уроку для старшокласників (дисципліна за вибором). 	
	Форма звітності: <i>Реферат, есе, конспект.</i>	
	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с. 2. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ: КДА, 2018.400 с. 3. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. / І. М. Найдьонов. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 	
Т 2.3	Тема 2.3. Педагогічна майстерність. Педагогічне спілкування.	12/16
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємодія менеджера корекційної освіти з педагогічними працівниками. 2. Психологічні вимоги до особистості педагога та їх додержання в процесі роботи менеджера корекційної освіти. 3. Психологічні характеристики конфліктогенних особистостей і шляхи впливу на них. 	

	Форма звітності: <i>Есе, реферат</i>	
	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мартинчук О. В. Теорія та практика підготовки фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. Дис ... на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук, зі спеціальності 13.00.03 - корекційна педагогіка. Київ, 2019, 614. 2. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями : навч.-метод. посіб. / О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, С. Трикоз, І. Сухіна, Н. Ярмола ; за ред. : О. Чеботарьової, І. Сухіної. Київ : ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 453 с. 3. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. / І. М. Найдьонов. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 4. Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Вид. 2-ге. Київ: КДА, 2022.400 с. 5. https://zakon.rada.gov.ua 	

Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю та критерії оцінювання знань студентів

1. Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ущільнене опитування, колоквиум, співбесіда, залік;
2. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат, есе;
3. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.
4. Метод віддаленого контролю: одна з форм комп'ютерного контролю, що пов'язана з використанням у навчальному процесі можливостей мережі Інтернет - SKYPE, Google Meet.

Питання до заліку

1. Мета та завдання дисципліни «Організація педагогічного процесу в корекційній освіті».
2. Поняття організації педагогічного процесу, менеджменту в освіті: соціально-психологічний аспект.
3. Охарактеризуйте сутність процесу навчання.
4. Взаємодія менеджера корекційної освіти з педагогічними працівниками.
5. Дидактика як галузь педагогіки.
6. Планування в управлінні освітою: загальна характеристика.
7. Прогностичний компонент у педагогічному менеджменті.

8. Проектувальний компонент у педагогічному менеджменті.
9. Вікові та статеві особливості розвитку особистості (дитини, школяра, студента) та їх урахування в менеджменті освіти.
10. Дайте визначення та характеристику етапів процесу навчання
11. Комунікативний компонент у педагогічному менеджменті.
12. Мотиваційний компонент у педагогічному менеджменті.
13. Спеціальна методика викладання.
14. Дати характеристику навчальному підручнику (підручник за вибором).
15. Зобразити схематично систему освіти в Україні.
16. Психологічні компоненти цільових функцій менеджерів освіти різних рівнів управління в системі освіти.
17. Особистісно-діяльнісний підхід як методологічний принцип педагогічного менеджменту.
18. Написати конспект бесіди на морально-етичну тему з учнями початкових, середніх і старших класів (на вибір).
19. Соціально психологічна структура міжособистісної професійної взаємодії в системі освіти.
20. Структура та чинники формування соціально психологічного клімату педагогічного колективу.
21. Підібрати вправу за зразком, коментовану вправу, творчу вправу; описати дидактичну гру і виготовити до неї наочність (дисципліна за вибором).
22. Підібрати приклади педагогічних вимог.
23. Класифікація закономірностей навчання.
24. Поняття про принцип, правило. Система дидактичних принципів.
25. Поняття про методи навчання та їх класифікація.
26. Підібрати ситуації, які свідчать про вплив різних факторів на розвиток і формування особистості.
27. Побудувати схему процесу навчання.
28. Побудувати схему структури процесу виховання.
29. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності.
30. Методи стимулювання і мотивації учіння.
31. Методи контролю і самоконтролю в навчанні.
32. Бінарні методи навчання. Ситуаційний метод. Вибір методів навчання.
33. Цільовий компонент процесу навчання.
34. Стимулювання процесу навчання (стимуляційно-мотивуючий компонент). Зміст навчального процесу (змістовий компонент).
35. Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів (операційно- діяльнісний компонент).
36. Контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності (контрольно-регулювальний компонент).
37. Оцінка і самооцінка якості оволодіння виучуваним матеріалом (оцінно-результативний компонент).
38. Навчання, розвиток і виховання - аналіз понять.
39. Поняття про форми навчання.
40. Охарактеризуйте форми організації навчання.

41. Типи уроків, їх структура.
42. Психолого-дидактичні та гігієнічні вимоги до уроку у загальноосвітньому навчальному закладі.
43. Визначення теми і мети уроку. Аналіз та самоаналіз уроку.
44. Основні критерії ефективності уроку.
45. Планування уроків різних типів.
46. Нестандартні уроки.
47. Допоміжні форми навчання.
48. Особливості виховного процесу.
49. Загальні закономірності процесу виховання.
50. Характеристика принципів виховання.
51. Поняття про конфлікт у системі освіти.
52. Класифікація конфліктів в освіті.
53. Психологічні характеристики конфліктогенних особистостей і шляхи впливу на них.
54. Методи вивчення соціально психологічного клімату педагогічного колективу.
55. Напрями оптимізації соціально-психологічного клімату в установах системи освіти.
56. Вимоги до рівня розвитку пізнавальних процесів менеджера освіти.
57. Проблема діагностики, відбору, атестації менеджерів освіти.
58. Проблема управління конфліктами в системі освіти: етапи управління конфліктом.
59. Організаторські здібності менеджера освіти: структура та методи діагностування.
60. Комунікативні здібності менеджера освіти: структура та методи діагностування.
61. Психологічні вимоги до морально-вольових якостей менеджера освіти.
62. Управлінське рішення в системі корекційної освіти.
63. Соціально-психологічні методи розробки та прийняття управлінських рішень.
64. Соціально -психологічні функції менеджера освіти (за Р. Х. Шакуровим).
65. Види та форми контролю в діяльності менеджера освіти.
66. Психологічні умови та шляхи усунення негативного впливу контролю на підлеглих.
67. Педагогічний менеджер як керівник і лідер.
68. Проблема діагностики, відбору, атестації менеджерів освіти.
69. Критерії та компоненти педагогічної майстерності.
70. Особливості та структура педагогічного спілкування.
71. Функції педагогічного спілкування.
72. Вербальна і невербальна комунікація.
73. Стили і різновиди педагогічного спілкування.
74. Бар'єри педагогічного спілкування.
75. Інтеграція колективу та її складові в освітянському менеджменті (за Р. Х. Шакуровим).
76. Сутність поняття стилю керівництва в системі корекційної освіти.
77. Класифікація стилів керівництва та їх характеристика.

78. Загальні напрями удосконалення стилю керівництва в освітянському менеджменті.
79. Взаємодія психолога з керівником освітянського закладу з діагностування та удосконалення стилю керівництва.
80. Характерні риси несприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі.
81. Форми та методи формування позитивної мотивації до праці в закладах освіти.
82. Соціально- психологічні методи вивчення конфліктів, стилів поведінки, особливостей конфліктної ситуації та їх застосування в роботі керівника.
83. Вікові та статеві особливості розвитку особистості (дитини, школяра, студента) та їх урахування в менеджменті освіти.
84. Діяльність керівника освітянського закладу з впровадження концепції розвиваючого навчання в практику.
85. Керівництво процесом виховання.
86. Використання національнокультурних і загальнолюдських цінностей в управлінні виховною роботою закладу освіти.
87. Урахування соціальної ситуації розвитку особистості на різних вікових етапах у процесі управління вихованням.
88. Психологічні компоненти педагогічної праці (за Н. В. Кузьміною) та їх урахування в управлінні освітянським закладом.
89. Вимоги до особистості педагога та їх додержання в процесі роботи менеджера корекційної освіти.
90. Мета і завдання психологічної служби в системі корекційної освіти. .

5.2. Форми і методи підсумкового контролю та критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання відповідей здобувачів на заліку з дисципліни «Організація педагогічного процесу корекційній освіті» здійснюється за заздалегідь розробленими критеріями оцінювання на основі врахування повноти та якості їхніх відповідей на питання у завданні, уміння викладати та обґрунтовувати свої думки.

Бал «А» ставиться за умови, якщо студент виявив глибокі теоретичні знання з курсу, зокрема, повністю розкрив наукові положення теорії навчання та виховання особистості дитини з інтелектуальною недостатністю, розуміє сутність процесів у корекційній освіті, здатен проаналізувати конкретні аспекти організації процесів у спеціальній освіті, чітко аргументує свої погляди, виявив ґрунтовні знання літературних джерел, дав повні та обґрунтовані відповіді на додаткові запитання. Свою відповідь він оформив грамотною українською мовою в чіткій логічній послідовності.

Бал «В» ставиться за умови, якщо студент повністю висвітлив питання, зокрема, повністю розкрив теоретичні проблеми, проілюструвавши їх прикладами з практики. Але у відповіді допустив деякі неточності, які не вплинули на розкриття основного змісту. Студент ознайомлений з переважною більшістю літературних джерел у галузі

організації педагогічного процесу у спеціальній освіті, правильно відповідав на додаткові запитання. Свої думки викладав правильно, дотримуючись належної системи. Відповідь була оформлена грамотною українською мовою.

Бал «С» ставиться за умови, якщо студент виявив належні знання програмового матеріалу, але недостатньо повно розкрив питання, правильно відповів на додаткові запитання. Студент ознайомлений з більшістю літературних джерел, орієнтується у виконанні завдань практичного характеру. При цьому виявив певні труднощі під час аналізу окремих аспектів питання.

Бал «D» ставиться за умови, якщо студент виявив знання лише основних теоретичних положень, що містилися у питанні. Відповідь студента не мала творчого підходу. Були допущені неточності у розкритті змісту питання, невпевна відповідь. Студент достатньо обізнаний з літературними джерелами та спроможний логічно викладати свої думки українською мовою.

Бал «E» ставиться за умови, якщо студент виявив поверхові знання основних теоретичних положень, відповідь була побудована на основі відтворення вивченого матеріалу і носила фрагментарний характер викладу. У питанні практичного характеру була допущена неточність, яка засвідчила слабкі знання, вміння та навички. Студент поверхово обізнаний зі спеціальною літературою.

Бал «FX» ставиться за умови, якщо студент виявив прогалини у знанні основного матеріалу з усіх питань, допустив грубі помилки під час відповідей на кожне питання білету. Студент не орієнтується у теоретичних положеннях, не виявляє належної міри самостійності у їх розумінні. Виконання практичного завдання викликало труднощі, завдання зроблено з помилками, котрі свідчать про слабкі знання, уміння та практичні навички. Студент погано обізнаний з спеціальною літературою.

Бал «F» ставиться за умови, якщо студент у своїй відповіді фрагментарно висвітлив питання, не справився з практичним завданням. зовсім не обізнаний з науково-теоретичними положеннями організації педагогічного процесу у корекційній освіті. Якщо студент просить замінити білет або не дає правильних відповідей на питання білету, екзаменатор може запропонувати вибрати білет повторно. Для отримання задовільної оцінки в такому випадку необхідно повністю

виключити принципові і грубі помилки в інформації, давати повні і якісні відповіді, як на питання запропонованого білету.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Залік	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1.1	T1.2	T1.3	T2.1	T2.2	T2.3	40	100
10	10	10	10	10	10		

T 1.1... T 2.3 - теми змістових модулів.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Сума балів
1	Відвідування лекцій	1	6	6
2.	Семінарські заняття	6	5	30
3.	Самостійна робота	4	6	24
4.	Залік	40	1	40
Підсумковий рейтинговий бал(залік):				100

. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

- 1 . Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко.

Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с.

- 2 Основи освітрянського менеджменту: навч. посіб. / І. М. Найдъонов. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.
- 3 Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями : навч.-метод. посіб. / О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, С. Трикоз, І. Сухіна, Н. Ярмола ; за ред. : О. Чеботарьової, І. Сухіної. Київ : ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 453 с.
- 4 Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ: Київ. ун-т імені
- 5 Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
- 6 Супрун М.О. Педагогіка: підручник для духовних і світських закладів освіти. Вид. 2-ге. Київ: КДА, 2018.400 с.

Додаткові

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020р. Url: <https://www.kmu.gov.ua/npsas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Мартинчук О. В. Теорія та практика підготовки фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. Дис ... на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук, зі спеціальності 13.00.03 - корекційна педагогіка. Київ, 2019, 614.
3. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39. Ст. 380.
4. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід. Навч. пос., видання 2-ге розш. Та доп., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с.
5. Якуба Л. С. Психолого-педагогічна підтримка дітей з інтелектуальними порушеннями та їх батьків під час війни. Зб. т. міжн. наук-практ. конференції. Київ, 2022. С.245-247
6. Якуба Л.С. Можливості та бар'єри для формування мовленнєвої компетентності дитини дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями. Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Вип.42. 2022, С. 80-92

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
2. www.ikpp.npu.edu.ua
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. <https://youtu.be/SDI9--SbWSQ>
6. Супрун М. О. Інклюзивна освіта. «Камо грядеши?» <https://youtu.be/SDI9--SbWSQ>